

Hoe financier ik

Innovatie is de sleutel tot succes en continuïteit van bedrijven, maar doet vaak een grote aanslag op het vermogen van de onderneming. Daarbij komt dat de risico's niet gering zijn: de technologie is niet 'uitontwikkeld', de industrie-standaards zijn tot dusverre 'onduidelijk' en de markt is nog niet 'rijp'. De overheid springt waar mogelijk bij in de vorm van subsidies, kredieten en garanties. Uw cliënten vragen u wellicht vaak of u toepasselijke regelingen weet. Dit artikel bevat een aantal denklijnen waarmee u gericht het aanbod bij de vraag kunt brengen.

PETER SCHUITMAKER

Een belangrijke vraag is of de innovatie een generiek karakter heeft óf dat deze nauw aansluit op belangrijke thema's. De wereld van regelingen is natuurlijk niet zwart-wit: sommige thematische regelingen hebben ook wel generieke kenmerken en andersom. Deze benadering kan u wellicht wel snel een eind op weg helpen. Met thematische regelingen wil de overheid innovatie op kansrijke technologische terreinen of toepassingsgebieden stimuleren. Zo zijn er diverse onderzoeksprogramma's waarbij projecten met een nieuwe technologie kunnen worden ondersteund. Als voorbeeld valt te noemen Photonic Devices: de wereld van optica, fotonica en opto-elektronica, maar ook Self-Healing Materials: intelligente materialen die hun eigen defecten opsporen en repareren. Deze kennisgebieden waren tot voor kort voorbehouden aan de wetenschappelijke wereld. Er is een enorm potentieel in de toepassing in industriële systemen en consumentengoederen. Vandaar dat de overheid op deze thema's financiële prikkels biedt voor bedrijven die als koploper de slag van wetenschap naar toepassing willen helpen maken. Hierdoor wordt bijvoorbeeld langdurige strategische R&D-samenwerking op belangrijke technologische gebieden gestimuleerd tussen bedrijven en kennisinstellingen die met publieke middelen zijn gefinancierd. Dus: nuttig gebruik van de kennisinfrastructuur en goed voor de Nederlandse economie!

DICHTER BIJ DE MARKT Iets dichterbij de markt staat een groot aantal andere innovatieprogramma's. Vaak gehoord wordt

dat alleen grote bedrijven van deze programma's kunnen profiteren. Niets is minder waar: de mkb'er kan hier als toeleverancier ook goed bij aanhaken. Deze programma's zijn gericht op meer concrete toepassingen zoals de sectoren Automotive, Life Sciences & Health, Watertechnologie, Maritiem, Materialen en Chemie. Zo is het innovatieprogramma HTAS een subsidieregeling voor bedrijven en kennisinstellingen die samen werken aan verbetering van de veiligheid en efficiency van auto's en wegvervoer, een betere doorstroming van het verkeer en beïnvloeding van het rijgedrag door informatie- en begeleidingssystemen. Ook dicht bij een marktintroductie staan de Small Business Innovation Research Programma's. Hierbij treedt de overheid in eerste instantie op als opdrachtgever: via SBIR besteedt de overheid maatschappelijk relevante innovatieve ontwikkeling uit bij het vernieuwende bedrijfsleven. Deelnemende bedrijven krijgen zo een kans om nieuwe innovatieve producten, processen en diensten te ontwikkelen. Kortom, er is een breed scala aan regelingen voor innovatie op een groot aantal thema's.

GENERIEK Tegenvoeters zijn de generieke regelingen. Hierbij staat het thema innovatie 'an-sich' centraal. De inhoud is niet gekoppeld aan een thema. Elke onderneming kan hierop een aanspraak maken, ongeacht de technologische inhoud of het toepassingsbereik. Een mooi voorbeeld is de WBSO. Deze is bedoeld voor iedere ondernemer in Nederland, van midden- en kleinbedrijf tot multinational, van starter tot familiebedrijf. Het maakt niet uit hoe

groot de onderneming is of in welke bedrijfssector deze actief is. Voor zover de ontwikkeling nieuw is en een risico met zich meebrengt, kunnen bedrijven hiervan gebruik maken. Ook goede voorbeelden van generieke regelingen zijn het Innovatiekrediet, de Innovatievouchers en de Garantieregelingen zoals het Borgstellingskrediet, de Garantieregeling en de Garantie Ondernemingsfinanciering die open staat voor niet-mkb-ondernemingen. Kortom, bij de generieke regelingen stimuleert de overheid innovatie in het algemeen. Het onderwerp of toepassingsgebied is hierbij minder van belang.

VAN IDEE NAAR EXPLOITATIE De vertaling van een kansrijk idee in een winstgevende exploitatie is een lastig en complex proces. Bedrijfsmatig gezien ontkomt een onderneming er niet aan om dit gefaseerd aan te pakken. Eerst de focus op de grootste showstoppers. En als de technische, commerciële en financiële voorspelbaarheid is toegenomen, kunnen diepte-investeringen worden overwogen. Zo worden de projectrisico's op een verstandige manier afgebouwd. Veel ondernemers hebben hun innovatieplannen op deze wijze ingericht. Dat geeft bij externe financiers maar ook bij de financierende overheid vertrouwen: de kans op succes wordt zo optimaal gewaarborgd. En de inzet van beschikbare financiële middelen is adequaat. Het technologiebeleid voor onderzoek en ontwikkeling kent een aantal stadia. Een eerste stadium is het fundamenteel onderzoek. Deze omvat de uitbreiding van de algemene wetenschappelijke en technische kennis. Hierbij zijn er nog geen commerciële

innovatie?

doelstellingen. Een volgend stadium is het industrieel onderzoek. Dit heeft als doel het opdoen van nieuwe kennis om deze te gebruiken bij de ontwikkeling of verbetering van nieuwe producten, processen of diensten. Er is al een markt in beeld!

Een later stadium is de experimentele ontwikkeling. Hierbij gaat het om het omzetten van de resultaten van industrieel onderzoek in plannen, schema's of ontwerpen voor nieuwe, gewijzigde of verbeterde producten, processen of diensten. Dit alles voorafgaande aan de daadwerkelijke marktintroductie, exploitatie en groei. Voor deze genoemde stadia zijn diverse subsidie- en financieringsmogelijkheden ingericht.

FASERING VAN INNOVATIE Een nuttige indeling is het onderscheid in de ideefase, de haalbaarheidsfase, de ontwikkelingsfase, de aanloopfase en de exploitatiefase. Op deze verschillende fasen passen verschillende regelingen. Voor de prille ideefase bestaat het Subsidieprogramma Kennis Exploitatie (SKE). Dit is een financiële prikkel voor kennisinstellingen en bedrijven om technostarters te begeleiden bij het starten van een kennisintensief en innovatief bedrijf. Dit door bijvoorbeeld apparatuur ter beschikking te stellen, onderzoek door te lichten op commerciële mogelijkheden, octrooien aan te vragen die aan technostarters overgedragen kunnen worden enzovoorts, maar ook in een

prille fase is de SEED-regeling van toepassing. Deze regelt funding voor zogenaamde Technostartersfondsen. De SEED-regeling verbetert zo de risico-rendementsverhouding voor deze investeerders en bevordert de financieringsmogelijkheden voor technostarters en creatieve starters. Voor de latere ontwikkelfase is vooral het Innovatiekrediet geschikt. Het gaat hierbij om een technisch risicovolle ontwikkeling met een goed commercieel perspectief. In deze fase zijn ook andere meer themagerichte regelingen van toepassing, zoals het programma Milieu en Technologie. Hierbij kunnen industriële mkb-bedrijven subsidie aanvragen voor haalbaarheidsstudies, productontwikkeling en demonstratieprojecten met als doel: de ontwikkeling van milieuvriendelijke innovaties en de voorbereiding van de marktintroductie.

NA DE ONTWIKKELING In de fasen ná het onderzoek en de ontwikkeling zijn diverse andere regelingen van toepassing: de garantieregelingen. Voor het mkb is er het mkb-borgstellingkrediet met een aantal varianten, zoals het starters-borgstellingkrediet en het innovatieve borgstellingkrediet. De garantstelling kan oplopen van 45% tot 80% van het verstrekte krediet. Zo worden ondernemingen geholpen om na de afronding van een succesvolle innovatie deze verder in de markt tot exploitatie te brengen.

ZIET U HIERIN EEN ROL?

Voorgaande is natuurlijk maar een beperkte schets van de mogelijkheden. Er is vooral meer niet genoemd dan wel genoemd. Daarbij zijn de thema's, regelingen en voorwaarden continu aan verandering onderhevig. Zo werden in het lastige economisch tijd de garantieregelingen verruimd, maar ook via een recente uitbreiding van het Innovatiekrediet met een luik voor Duurzame Technische Innovatieprojecten wordt het grootbedrijf een helpende hand geboden. Voor een volledig en actueel overzicht verwijs ik naar www.antwoordvoorbijbedrijven.nl. Daar is een handige zoekmachine voor de verschillende instrumenten en thema's. Mogelijk hebt u zo als AA-Accountant een prima rol bij het toegankelijk maken van innovatieregelingen. Op de eerste plaats natuurlijk een signalerende functie: is uw relatie bezig om een innovatief project op te starten? In welke fase speelt zich dit af? Welke thema's zijn er hierbij aan de orde, maar ook: waar zitten de potentiële risico's? En wat kan de onderneming doen om deze te matigen? Bij de uitwerking van de plannen bent u natuurlijk een goed klankbord: waarom is hiervoor een markt, wiens probleem los je daarmee op, wat ga je doen om de beoogde resultaten te bereiken en hoe ga je dat organiseren? Ik verwacht dat u ook zó een absolute meerwaarde voor uw klant kunt bieden. Ik hoor graag hoe dit u vergaat. ■

Peter Schuitmaker is projectadviseur Kredieten bij Agentschap NL (voorheen SenterNovem). Meer informatie? Bel: NL Innovatie, Afdeling Kredieten, telefoon 088-6025420 of bezoek www.agentschapnl.nl/innovatiekrediet.

Meer weten? In het Vedaa-aanbod vindt u de cursus **Financieringsregelingen van het ministerie van Economische Zaken** op 15 juni in Nieuwegein of op 23 juni in Amersfoort/Putten. Ga voor meer informatie naar www.vedaa.nl.